Súd:	Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka:	4C/59/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu:	3519203123
Dátum vydania rozhodnutia:	19. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Alena Búliková
ECLI:	ECLI:SK:OSNM:2022:3519203123.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom sudkyňou Mgr. Alenou Búlikovou v právnej veci žalobcov: 1/ Y. L., rod. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. O., U. XXXX/X, štátny občan SR; 2/ T. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. O., U. XXXX/X, štátny občan SR; 3/ L. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. O., U. XXXX/X, štátny občan SR, všetci právne zastúpení JUDr. Jánom Legerským, advokátom, so sídlom Trenčín, Nám. sv. Anny 15/25, proti žalovanému: Nemocnica s poliklinikou Myjava, so sídlom Myjava, Staromyjavská 59, IČO: 00 610 721, právne zastúpený LEGAL POINT s.r.o., so sídlom Považská Bystrica, Nemocničná 979; za účasti intervenienta: KOMUNÁLNA POISŤOVŇA a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Bratislava, Štefánikova 17, IČO: 31 595 545, právne zastúpený JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom so sídlom Bratislava, Dvořákovo nábrežie 8/A, o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni 1/ sumu vo výške 20.000 €, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 2/ sumu vo výške 9.019,76 €, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi 3/ sumu vo výške 8.514,60 €, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Vo zvyšku žalobu z a m i e t a.

V. Žalovaný je p o v i n n ý nahradiť žalobcom 1/, 2/, 3/ trovy konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou podanou dňa 22.10.2019 proti žalovanému sa žalobkyňa 1/ domáhala zaplatenia nemajetkovej ujmy vo výške 30.000 €, žalobca 2/ sa domáhal zaplatenia nejametkovej ujmy vo výške 15.000 € a náhrady škody vo výške 1.519,76 € a žalobca 3/ sa domáhal zaplatenia nemajetkovej ujmy vo výške 15.000 € a náhrady škody vo výške 1.014,60 €. Zároveň žiadali priznať náhradu trov konania. Uplatnenú nemajetkovú ujmu žiadali priznať v rozsahu 50 % podľa § 13 Občianskeho zákonníka a v rozsahu 50 % podľa § 15 Občianskeho zákonníka /z titulu postmortálnej ochrany ich zosnulého manžela a otca Ľ. L./.

2. Dôvodili tým, že manžel žalobkyne 1/ a zároveň otec žalobcov 2/ a 3/ Ľ. L., nar. XX.XX.XXXX, bol v dňoch 17.07.2018 až 19.07.2018 hospitalizovaný na chirurgickom oddelení žalovaného, kde dňa 18.07.2018 podstúpil operáciu pravostrannej inguinálnej (slabinovej) hernie. V dôsledku nesprávnej aplikácie lieku Fraxiparine určeného na zníženie rizika perioperačného krvácania a rizika tromboembolizmu, došlo u ich blízkeho deň po operácii k masívnemu zakrvácaniu do brušnej dutiny

a hemoragickému šoku, čo viedlo k nečakanému úmrtiu pána Ľ. L.Č. dňa XX.XX.XXXX. Uvedený liek bol podávaný v liekovej forme Fraxiparine 0,8 ml. s.c. forte t.j. v plnej antikoagulačnej, terapeutickej dávke namiesto tzv. premosťujúcej liečby len vyššími profilaktickými dávkami (nie vo forme forte), Týmto spôsobom došlo zo strany žalovaného k nesprávnemu poskytnutiu zdravotnej starostlivosti s následkom smrti, čo bolo konštatované aj Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou pod sp. zn. 526/2019/302, L. XXXX/XXXX zo dňa 30.07.2019. Žalovaný tým porušil § 4 ods. 3 zák. č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti. Žalobca 2/ a 3/ si s poukazom na § 420 ods. 1, 2 v spojení s § 449 ods. 2 Občianskeho zákonníka uplatnili aj náhradu škody vzniknutú v súvislosti s úhradou nákladov spojených s pohrebom Ľ. L.. Žalobca 2/ uhradil celkovo 1.599,43 €, z čoho bolo 700 € za pohrebné služby, 290 € za vence a kvety, 98,66 € za pohrebné oblečenie a 510,77 € na obstaranie karu. Časť nákladov vo výške 79,67 € bola krytá príspevkom na pohreb vyplateným žalobcovi 2/ príslušným Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. Celková škoda žalobcu tak predstavuje sumu 1.519,76 €. Žalobcovi 3/, žijúcemu v tom čase vo P. X., v súvislosti s pohrebom vznikli cestovné náklady vo výške 889,60 € (597,67 € za cestu do X. dňa 23.07.2018 + 291,93 € za cestu späť dňa 28.07.2018) a uhradil výrobu a montáž epitafnej dosky na hrob vo výške 125 €. Celková žalobou uplatnená škoda žalobcu 3/ tak predstavuje 1.014,60 €. Okrem náhrady škody si žalobcovia 1/až 3/ uplatnili aj náhradu nemajetkovej ujmy v súvislosti s neoprávneným zásahom do osobnostných práv fyzickej osoby, a to jednak do práva zosnulého Ľ. L. na život a zdravie (podľa § 15 Občianskeho zákonníka) a jednak do práva žalobcov 1/-3/ na súkromie, nakoľko bola narušená celistvosť rodiny a bolo zasiahnuté do súkromného a rodinného života žalobkyne 1/ ako manželky a žalobcov 2/ a 3/ ako detí zosnulého Ľ. L. (podľa § 13 Občianskeho zákonníka). Následky tohto zásahu sú trvalé a neodstrániteľné a ochudobnenie žalobcov 1/-3/ v citovej oblasti je nenapraviteľné. Žalobkyňa 1/ ako pozostalá manželka si uplatnila nemajetkovú ujmu vo výške 30.000 € s poukazom na to, že boli so zosnulým manželmi od roku 1981, dlhodobo žili v harmonickom manželskom vzťahu a vo vzájomnej láske a citovej náklonnosti. Spoločne vychovali 2 deti, s ktorými aj po ich osamostatnení udržiavali pravidelný kontakt, a boli medzi nimi silné rodinné a citové väzby. Žalobkyňa 1/ doposiaľ prežíva psychickú traumu z neočakávaného úmrtia svojho manžela a s jeho smrťou sa nedokáže zmieriť. Krátko po úmrtí manžela v dňoch 07.09.2018-10.09.2018 musela byť hospitalizovaná na jednotke intenzívnej starostlivosti NsP B. T. B. P., a to v súvislosti s náhlym zhoršením jej zdravotného stavu ku ktorému došlo po uložení manželovej urny do hrobu. Neskôr, od 07.02.2019 do 07.03.2019, bola hospitalizovaná aj v Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie a následne užívala lieky kvôli zhoršeniu jej psychického stavu po úmrtí manžela. Trpí opustenosťou, pretože do manželovej osudnej hospitalizácie boli s manželom v dennom kontakte, trávila s ním podstatnú časť svojho voľného času, spoločne navštevovali deti, chodili na kultúrne a spoločenské podujatia a prechádzky do prírody. Prerábali chalupu v obci I. - V., kde plánovali tráviť dôchodok, k čomu už nedôjde. Smrťou manžela sa výrazne zhoršili aj jej majetkové pomery. Od roku 2013 je na čiastočnom invalidnom dôchodku s príjmom cca 130 € mesačne, pričom po smrti manžela poberá aj vdovský dôchodok vo výške cca 460 € mesačne. Náklady na domácnosť má min. 200 €. Na ich úhrade sa v rozhodujúcej miere podieľal práve zosnulý manžel, ktorý poberal starobný dôchodok vo výške cca 700 €. Žalobkyni 1/ po úhrade nákladov na domácnosť zostáva len minimálne množstvo finančných prostriedkov na ďalšie životné potreby. Zdravotný stav jej už neumožňuje vykonávať ďalšiu pracovnú činnosť za účelom dosiahnutia príjmu. Žalobca 2/ a žalobca 3/ si uplatnili náhradu nemajetkovej ujmy každý vo výške 15.000 €, nakoľko ako pozostalé deti ťažko nesú neočakávanú stratu svojho otca a ťažko sa zmierujú s tým, že k jeho úmrtiu došlo nesprávnym postupom zdravotníckeho personálu žalovaného pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti. Žalobca 2/ býva samostatne v U. O., je rozvedený a nemá deti. So svojim otcom sa pravidelne stretával najmenej 3x do týždňa a trávili spoločne čas na chalupe, ktorú spolu prerábali. Po smrti otca sa jeho život stal prázdnejším, pričom musí vo zvýšenej miere zabezpečovať starostlivosť o svoju matku v dôsledku zhoršenia jej psychického stavu a samoty, ktorú matka zle znáša. Žalobca 3/ je ženatý a má syna narodeného v roku XXXX, ktorý v dôsledku zavineného úmrtia prišiel v útlom veku o starého otca. Ten by sa mu rád venoval, preto nečakaným úmrtím došlo k znemožnenia rozvoja vzťahu medzi starým otcom a vnukom, ktorý by bol dieťaťu určite na prospech. Žalobca od roku 2007 žil a pracoval vo P. X.. Naposledy pred nečakaným úmrtím sa s otcom stretli v máji 2018. Boli v kontakte cez sociálne siete a mobilnú komunikáciu. Návrat žalobcu 3/ na U. bol motivovaný najmä snahou zabezpečiť čo najlepšiu opateru maloletého zo strany starých rodičov, k čomu napokon z dôvodu úmrtia Ľ. L. a s tým súvisiaceho zhoršenia zdravotného stavu žalobkyne 1/ nedošlo. Náhlym úmrtím Ľ. L. v dôsledku nesprávne poskytnutej zdravotnej starostlivosti došlo k nesmierne závažnej, nenapraviteľnej ujme na strane žalobcov, spočívajúcej jednak v strate milovanej osoby (manžela a otca), čím sú do budúcna ochudobnení o rodinný život, a to najmä žalobkyňa 1/, u ktorej vzhľadom na jej vek už nie je reálne založenie novej rodiny a ktorá tak zostala sama a jednak v citovej ujme, keď stratili jeho lásku a radosť s

ním prežívanú po dlhé roky a zároveň utrpeli ujmu spočívajúcu v nepríjemných pocitoch úzkosti, smútku a šoku z náhlej smrti blízkej osoby, s ktorou trávili doposiaľ podstatnú časť svojho života.

3. Na preukázanie svojich tvrdení žalobcovia predložili lekársku prepúšťaciu správu Ľ. L., list o prehliadke mŕtveho, pitevný protokol, oznámenie úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou o výsledku prešetrenia podnetu zo dňa 30.07.2019, kópie leteniek, kurzový lístok k 23.07.2018, faktúry za zhotovenie a montáž epitafnej dosky, faktúru za pohrebné náklady + doklad o úhradu, pokladničný doklad o nákupe kvetov, pokladničné doklady o nákupe oblečenia, o nákupe potravín a úhrade karu, potvrdenie o vyplatení štátnej sociálnej dávky žalobcovi 2/, sobášny list žalobkyne 1/, lekársku správu žalobkyne 1/ z hospitalizácie v NsP B. T. B. P. a predbežnú prepúšťaciu správu žalobkyne 1/ z Psychiatrickej nemocnice Veľké Zálužie.

4. Žalovaný nerozporoval, že na jeho chirurgickom oddelení došlo k nesprávnemu poskytnutiu zdravotnej starostlivosti pánovi Ľ. L., čo viedlo k úmrtiu pacienta. Čo do základu uznal nárok žalobcov. Na preukázanie svojich tvrdení žalovaný predložil súdu poistnú zmluvu č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX, všeobecné poistné podmienky, povolenie na prevádzkovanie zdravotníckeho zariadenia ústavnej starostlivosti zo dňa 10.05.2018, povolenie na poskytovanie zdravotnej starostlivosti.

5. Dňa 21.04.2020 v súlade s § 82 CSP oznámil vstup do konania na strane žalovaného intervenient KOMUNÁLNA poisťovňa, as. Vienna Insurance Group, u ktorého mal v čase úmrtia Ľ. L. žalovaný uzatvorené poistenie zodpovednosti za škodu.

6. Súd vykonal dokazovanie najmä oboznámením sa so žalobou, písomnými vyjadreniami strán sporu, listinnými dôkazmi predloženými stranami sporu špecifikovanými nižšie, vypočul žalobkyňu 1/, žalobcu 3/ a zistil nasledovný skutkový stav:

7. Manžel žalobkyne 1/ a otec žalobcov 2/ a 3/ Ľ. L. bol dňa XX.XX.XXXX prijatý na chirurgické oddelenie Nemocnice s poliklinikou T. (t.j. žalovaného) na plánovanú operáciu inguinálnej hernie vpravo. Išlo o 63 ročného polymorbídneho pacienta liečiaceho sa na zvýšený krvný tlak (artériovú hypertenziu III. stupňa), ktorý v roku 2009 absolvoval operáciu srdca s náhradou aortálnej chlopne mechanickou protézou a realizáciou koronárneho bypassu. Pred hospitalizáciou bol sledovaný kardiológom a dlhodobo užíval liek na riedenie krvi (Warfarín) pre implantovanú mechanickú protézu. Pred operáciou absolvoval predoperačné vyšetrenia, podľa ktorých bol kardiopulmonálne kompenzovaný, bez kontraindikácii k operácii. Liek Warfarín na riedenie krvi mu bol pred operáciou prechodne vysadený a pacient si aplikoval liek Fraxiparine Forte 0,8 ml s.c. (podkožne) jeden krát denne, ktorý užil aj večer pred operáciou o 19.36 hod. Dňa XX.XX.XXXX bol v čase od 10.05 hod. do 11.15 hod. v celkovej anestézii zrealizovaný operačný výkon TAPP l. dx. (uzavretie inguinálnej hernie aloplastickým materiálom laparoskopicky transperitoneálne). Počas operácie bolo zadokumentované, že došlo k poraneniu drobnejšej cievy prednej brušnej steny medzi nástenným peritoneom a fasciou (väzivo obaľujúce svaly). Toto krvácanie bolo zastavené naložením samouzamykateľného klipu, bol realizovaný preplach bez známok ďalšieho krvácania. Bola realizovaná preparácia vaku hernie, preperiotenáelne uložená polypropylénová sieťka (na spevnenie), pričom pri kontrole operačného poľa bola hemostáza dobrá. Operačný výkon prebehol štandardne. V priebehu operácie bola pacientovi podávaná vnútrožilovo náhrada tekutín infúziou, antibiotikum a liek na zástavu krvácania (Dicynone). Pooperačne bol pacientovi pravidelne monitorovaný tlak a pulz, bol uložený na pravý bok. O 16,47 hod. bol zadokumentovaný pretečený obväz na operačnej rane a údaj o nezávažnej hypotenzii (TK 95/75 mmHg), bez tachykardie. O 19.36 hod. bol pacientovi podaný Fraxiparine (v ordináciách uvedený Fraxiparine Forte 0,8 ml). Pri kontrole lekárom o 19.49 hod. boli krytia suché, skrótum bez patologického nálezu, pacient neudával bolesti. V nasledujúci deň, XX.XX.XXXX pri rannej vizite o 07.19 hod. lekár dokumentoval, že pacient 1. pooperačný deň po TAPP l. dx., bolesti mal len mierne, brucho priehmatné, obväzy nepretečené. Neskôr, okolo 9.00 hod. však pacient skolaboval. Jeho krvný tlak bol nízky 69/50 mmHg, pričom pulz mal v norme 68/min. Úrad pre dohľad na zdravotnou starostlivosťou vo svoje správe v tejto súvislosti uviedol, že fyziologickou odpoveďou srdca na nízky krvný tlak je zrýchlenie jeho činnosti - frekvencie, v prípade tohto pacienta k takejto kompenzácii nedošlo, dôvodom mohlo byť dlhodobé užívanie betablokátora - Bisobela - lieku účinkujúceho na frekvenciu srdca. Lekár následne ordinoval podanie infúzie do žily, monitoring tlaku a pulzu. V čase o 10.48 hod. bol pacientovi nameraný tlak krvi 115/100 mmHg, pulz 109/min. V čase asi o 11.30 hod. udával, že sa necíti dobre, udával nevoľnosť a bolesti v hornej časti brucha, objektívne bol bledý, spotený, ležal na lôžku, spočiatku bol pri vedomí a komunikoval. Chirurg ordinoval podanie

infúzie a laboratórne odbery krvi. K lôžku bolo privolané anestéziologické a kardiologické konzílium a rádiológ za účelom realizácie sonografie brucha. Podľa vyjadrenia primára oddelenia anesteziológie a intenzívnej medicíny (OAIM) bol pacient v čase príchodu tímu OAIM v čase 11.52 hod. pri vedomí, s chladnými, bledými končatinami, bez merateľného pulzu aj tlaku v končatinách. Zahájená bola podpora krvného obehu adrenalínom. Rádiológ vykonal USG vyšetrenie brucha. To preukázalo prítomnosť masy lokalizovanej pravdepodobne intraperitoneálne (v bruchu), ale nedala vylúčiť ani retroperitoneálna lokalizácia (priestor medzi brušnou - peritoneálnou - dutinou a chrbticou, kde sa nachádzajú obličky, nadobličky, pankreas, veľké cievy). Vzhľadom k tomu, že sa jednalo o nepravidelnú masu, nedal sa jej objem presne určiť (orientačne sa jednalo o objem asi 500 až 800 ml). Zobrazená masa imponovala ako organizovaný hematóm, voľná tekutina bola prítomná iba minimálne. Počas vyšetrenia asi o 12.02 hod. došlo u pacienta k poruche vedomia, závažnej poruche srdcového rytmu s nutnosťou resuscitácie. Privolaný kardiológ realizoval ECHO KG srdca. Vzhľadom na šokový stav sa podiel kardiálnej zložky alebo dysfunkcia protézy nedali posúdiť, ale kardiológ predpokladal inú príčinu ako zo strany srdca. Pacient bol prevezený na OAIM, kde sa pokračovalo v rozšírenej resuscitácii, avšak k obnoveniu činnosti srdca a krvného obehu nedošlo a o 12.40 hod. bolo konštatované úmrtie pacienta.

8. Pitvou sa ako príčina úmrtia zistil hemoragický šok s nálezom masívneho intraperitoneálneho krvácania v dutine brušnej s prevahou vpravo (950 g krvných zrazenín a 1700 ml tekutej krvi). Zdroj krvácania sa však ani napriek podrobnej preparácii nepodarilo nájsť, klipy v mieste operačného poľa boli pevne uzatvorené.

9. Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou vo svojej správe konštatoval, že pacient mal z liečby predoperačne vynechaný liek Warfarín (čo bolo správne) a predpísaný Fraxiparin Forte 0,8 ml. s.c. á 24 hodín (čo je terapeutická dávka). U pacientov na trvalej antikoagulačnej liečbe je dôležité predoperačne vynechať Wafarín a na zníženie tromboembolických komplikácii (vzniku krvných zrazenín v cievach s veľkým rizikom upchatia cievy) je nutné aplikovať perioperačne premosťujúcu liečbu LMWH (nízkomolekulárnymi heparínmi, kam patrí aj Fraxiparine), a tým znížiť riziko fatálneho krvácania. Keďže u pána Ľ. L. bolo nevyhnutné dlhodobé podávanie antikoagulačnej liečby, mala byť v jeho prípade aplikovaná tzv. premosťujúca liečba so schémou podávania LMWH: 3 dni pred výkonom nasadiť vyššiu profylaktickú dávku LMWH (t.j. nie plnú terapeutickú dávku), 12 hodín pred výkonom LMWH vysadiť, v deň výkonu skontrolovať krvnú zrážanlivosť (INR), 8-12 hodín po výkone nasadiť vyššiu profylaktickú dávku LWMH - po posúdení pooperačného rizika krvácania. Na zníženie rizika perioperačného krvácania a rizika tromboembolizmu u vysokorizikových pacientov je indikovaná uvedená premosťujúca liečba LMWH, nie forma Forte, ako bolo aplikované na chirurgickom oddelení NsP T.. Zmysel premosťujúceho antitrombotického režimu je v tom, že minimalizuje riziko krvácania perioperačne, aj keď ho úplne nevylučuje, znižuje riziko tromboembolizmu. Ľ. L. mal perioperačne aplikovaný Fraxiparine 0,8 ml s.c. vo forte forme 12 hodín pred operáciou aj 12 hodín po operácii, čo predstavovalo plné antikoagulačné, terapeutické dávky. Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou konštatoval, že postup zo strany OAIM počas samotnej operácie bol správny, celková anestézia pri laparoskopickej operácii bola vedená správne. Taktiež kardiopulmonálna resuscitácia bola pracovníkmi OAIM vedená v celom rozsahu správne. Zdravotná starostlivosť zo strany chirurgického oddelenia NsP T. však bola poskytnutá nesprávne /keď bol pacientovi aplikovaný Fraxiparine 0,8 ml s.c. vo forte forme 12 hodín pred operáciou aj 12 hodín po operácii/. Výkonom dohľadu tak bolo zistené porušenie § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti.

10. Žalovaný nespochybňoval závery Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou o nesprávnosti poskytnutej zdravotnej starostlivosti zo strany jeho chirurgického oddelenia. Nerozporoval ani uplatnený nárok žalobcov na náhradu škody, vrátane cestovného žalobcu 3/. Poukázal však na to, že zosnulý pán L. mal už pred operáciou ordinovanú liečbu riedenia krvi, teda bol rizikovým pacientom z hľadiska operácie. V jeho prípade lekár musel zvažovať pomer medzi rizikom trombózy a embólie a rizikom, že v súvislosti s operáciou nastane zvýšené krvácanie. V prípade indikovania lieku Fraxiparine Forte 0,8 ml. s.c. nešlo zo strany zdravotníckeho personálu o zanedbanie starostlivosti. V tom čase a za daných okolností sa takéto nastavenie liečby javilo ako vhodné, preto sa lekár takto rozhodol. S odstupom času, s ohľadom na vzniknutý následok, je možné, že by sa ošetrujúci personál rozhodol inak. Ďalej poukázal na to, že v prípade vzniku pooperačného vnútorného krvácania ide o komplikáciu, ktorá sa ťažko diagnostikuje a keď sa zistí, často už býva neskoro. Nie je isté, či by aj v prípade, ak by došlo k zisteniu komplikácie skôr, pacient zvládol nový operačný zákrok, ktorý by si jeho zdravotný stav nutne vyžadoval.

11. Intervenient sa stotožnil s tvrdeniami žalovaného, pričom poukázal i na to, že v prípade porušenia postupu lege artis zo strany žalovaného je nutné posudzovať vec podľa stavu pacienta ex ante, t.j. v čase poskytovania zdravotnej starostlivosti. Pri posudzovaní ex post, t.j. spätne, kedy je známy už následok, je vždy možné dospieť k záveru, že zdravotníci sa mohli rozhodnúť inak. Hoci bolo konštatované nesprávne podanie liečiv, je nutné vziať do úvahy, že zosnulý bol polymorbídnym pacientom, pričom jeho už jestvujúce iné ochorenia a zdravotný stav mohli mať a zrejme aj mali vplyv na vzniknuté následky, ktoré však nemožno popierať a ani zľahčovať. Je však potrebné ich zohľadniť a prihliadnuť k nim pri priznávaní nemajetkovej ujmy v peniazoch.

12. Z predloženej lekárskej správy NsP B. T. B. P. vyplynulo, že v dňoch XX.XX.XXXX - XX.XX.XXXX bola žalobkyňa 1/ hospitalizovaná na jednotke intenzívnej starostlivosti interného oddelenia, a to pre náhle vzniknutú srdcovú arytmiu (supraventrikulárnu tachykardiu s frekvenciou 196/min.), ku ktorej došlo v dôsledku psychického rozrušenia po ukladaní manželovej urny do hrobu v ten deň. Uvedené zdravotné problémy sa podarilo liečbou zvládnuť.

13. Podľa prepúšťacej správy Psychiatrickej nemocnice Veľké Záluzie bola žalobkyňa 1/ v období od XX.XX.XXXXX J. XX.XX.XXXX hospitalizovaná s diagnózami F10.2 (syndróm závislosti) a F43.2 (porucha prispôsobenia), pričom po prepustení bola odporučená do starostlivosti ambulantného psychiatra s ordinovanou liečbou.

14. Žalobkyňa 1/ vo výpovedi uviedla, že so zosnulým manželom boli spolu viac ako 37 rokov a vychovali dvoch úžasných synov. Ona je už cca 10 rokov na čiastočnom invalidnom dôchodku z ortopedických dôvodov. Manžel bol človek aktívny, spoločenský, obľúbený a manuálne veľmi zručný, pričom ona po jeho smrti zostala ako bez rúk. Manžel v poslednom období žil najmä chalupou, kam sa na dôchodok plánovali presťahovať a veľmi sa na to tešili. Veľa vecí v rámci rekonštrukcie chalupy si robil sám, pretože bol veľmi zručný. Momentálne na chalupu chodievajú len počas leta. Pokiaľ ide o manželovu smrť, doposiaľ nedokáže uveriť tomu, čo sa stalo. Denne na manžela spomína, stále ho niekde vidí a podvedome stále čaká, že sa vráti. Má pocit, že manžel príde a povie, že to bola len sranda. Po jeho smrti bola hospitalizovaná kvôli srdcu na JIS a raz na psychiatrii vo Veľkom Záluží, nakoľko situáciu nedokázala zvládnuť. Synovia ju vtedy primäli, aby sa liečila. V súčasnej dobe sa už psychiatricky nelieči. Je relatívne v pohode, hoci spánok má stále narušený. Žije sama, pomáhajú jej obaja synovia. Má 4-ročného vnuka, na ktorého sa manžel veľmi tešil. Jej v súčasnej dobe robí už radosť akurát tak kocúr. Pokiaľ ide o jej ekonomickú situáciu, z ortopedických dôvodov je poberateľkou čiastočného invalidného dôchodku vo výške cca 130 € a vdovského dôchodku vo výške cca 460 €. Manžel bol síce už na starobnom dôchodku, avšak krátko pred smrťou ešte popri tom pracoval. Úmrtím manžela sa jej finančná situácia nepriaznivo zmenila, pretože manžel mal dôchodok 700 €. Jej po priznaní vdovského dôchodku znížili o polovicu vyplácaný čiastočný invalidný dôchodok, čiže jej finančná situácia nie je ľahká, keďže musí platiť byt, ako aj chalupu.

15. Žalobca 3/ uviedol, že smrťou otca sa im strašne zmenil život. Keď sa mu narodil syn, zosnulý otec im do H. denne volával cez videohovory a snažil sa ich dostať z P. X. späť na U., pretože sa veľmi tešil na vnuka. Žalovaný 3/ v tom čase staval na U. dom, s čím mu otec veľmi pomáhal a všetko potrebné okolo stavby vybavoval a zariaďoval. Na U. sa vracali aj z toho dôvodu, aby ich syn mohol byť opatrovaný zo strany starých rodičov a starí rodičia im mohli pomôcť so starostlivosťou o malé dieťa. Mama má však zdravotné problémy s nohami. Sama nie je schopná zvládnuť starostlivosť o dieťa. V prípade potreby by za ním ani nedobehla. Otec bol práve taký veselý, aktívny, živý, ktorý by sa dokázal postarať nielen o mamu, ale aj o vnúčika. Teraz je situácia v rodine opačná. Nielenže im nemá kto pomôcť so starostlivosťou o malého, ale ešte je potrebné starať sa aj o mamu. Peniaze im otca nevrátia, avšak aspoň budú nejakou satisfakciou za to, čo sa stalo.

***

16. Podľa § 4 ods. 3 zák. č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, poskytovateľ je povinný poskytovať zdravotnú starostlivosť správne. Zdravotná starostlivosť je poskytnutá správne, ak sa vykonajú všetky zdravotné výkony na správne určenie choroby so zabezpečením včasnej a účinnej liečby s cieľom uzdravenia osoby alebo zlepšenia stavu osoby pri zohľadnení súčasných poznatkov lekárskej vedy

a v súlade so štandardnými postupmi na výkon prevencie, štandardnými diagnostickými postupmi a štandardnými terapeutickými postupmi pri zohľadnení individuálneho stavu pacienta.

17. Podľa 11 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej OZ), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

18. Podľa § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

19. Podľa § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

20. Podľa § 13 ods. 3 OZ, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

21. Podľa § 15 OZ, po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jeho osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom.

22. Podľa § 449 ods. 2 OZ, pri usmrtení sa uhradzujú aj primerané náklady spojené s pohrebom, pokiaľ neboli uhradené pohrebným poskytnutým podľa predpisov o nemocenskom poistení.

23. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

24. Podľa § 257 Civilného sporového poriadku výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

25. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

***

26. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že podaná žaloba je čo do základu dôvodná.

27. V rade prvom bolo jednoznačne preukázané, že príčinou smrti pána Ľ. L. - manžela žalobkyne 1/ a otca žalobcov 2/ a 3/, bol hemoragický šok, ku ktorému došlo dňa XX.XX.XXXX v dôsledku rozsiahleho vnútorného krvácania vzniknutého po vykonaní laparoskopickej operácie slabinovej hernie na chirurgickom oddelení žalovaného dňa XX.XX.XXXX.

28. Rovnako bolo nesporné, že pán Ľ.D. L. sa pred operáciou dlhodobo liečil na viaceré kardiovaskulárne ochorenia, a to vysoký krvný tlak (artériovú hypertenziu III. stupňa) a od roku 2009 mal implantovanú mechanickú protézu aortálnej chlopne a vykonaný koronárny by-pass, čo si u neho vyžadovalo dlhodobú antikoagulačnú liečbu liekom Warfarín.

29. Medzi stranami nebolo sporné ani to, že zdravotná starostlivosť poskytnutá pánovi Ľ. L. zo strany chirurgického oddelenia žalovaného, nebola po medikamentóznej stránke poskytnutá správne. Liek Fraxiparine určený na riedenie krvi a prevenciu vzniku tromboembolickej choroby, mu bol pred operáciou, ako aj po nej, podaný vo vyšších (terapeutických) dávkach /vo forme lieku Fraxiparine Forte 0,8 ml. s.c./ a nie v dávkach určených pre profylaxiu t.j. prevenciu vzniku tromboembolickej choroby u rizikových pacientov. Vyššie dávkovanie lieku Fraxiparine s veľkou pravdepodobnosťou viedlo k vzniku rozsiahleho pooperačného vnútorného krvácania do dutiny brušnej a následnému hemoragickému šoku, bezprostredne vedúcemu k úmrtiu manžela žalobkyne a otca žalobcov. Uvedené závery vyplývajú najmä z predloženej správy Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, ako aj predloženej lekárskej a pitevnej správy.

30. Nesprávnym podávaním lieku Fraxiparine, žalovaný porušil svoju právnu povinnosť poskytovať zdravotnú starostlivosť správne (§ 4 ods. 3 zák. 576/2004 Z.z. zák. o zdravotnej starostlivosti). Následkom toho došlo k úmrtiu pána Ľ. L., čo vyvolalo neoprávnený zásah do osobnostných práv tak zosnulého, a ako aj žalobcov 1/-3/. Medzi porušením právnej povinnosti žalovaného a vzniknutým následkom tak existuje priama príčinná súvislosť. Žalovaný preto nesie v plnom rozsahu zodpovednosť jednak za škodu vzniknutú žalobcovi 2/ a 3/, ako aj za vzniknutý neoprávnený zásah do osobnostných práv zosnulého i žalobcov 1/, 2/, 3/.

31. Pokiaľ ide o náhradu škody, žalobca 2/ riadne preukázal, že mu ako pozostalému vznikli v súvislosti so smrťou otca náklady spojené s úhradou pohrebných nákladov, kúpou smútočných vencov a kvetov, nákupom smútočného ošatenia i obstaraním karu v celkovej výške 1.599,43 €. Z toho 79,67 € bolo uhradené vyplatenou štátnou sociálnou dávkou (pohrebným). Celkovo tak žalobcovi 2/ vznikla škoda vo výške 1.519,76 € (1.599,43 € - 79,67 € = 1.519,76 €), ktorú mu súd v celom rozsahu priznal, a to v súlade s § 449 ods. 2 OZ.

32. Žalobca 3/ si uplatnil náhradu škody v celkovej výške 1.014,60 €. Pozostávala z cestovných nákladov vo výške 889,60 € (597,67 € + 291,93 €) na leteckú cestu z P. X. /kde žalobca v čase úmrtia otca žil/ na U. a späť a z nákladov na výrobu a montáž epitafnej dosky v sume 125 €. Súd s poukazom na § 449 ods. 2 OZ žalobcovi 3/ priznal nárok na náhradu uplatnenej škody v plnom rozsahu, nakoľko vynaložené výdavky boli dôvodné a zároveň boli riadne preukázané.

33. Pokiaľ ide o uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, nemožno spochybniť, že úmrtie pána Ľ. L. bolo pre jeho manželku a synov nečakanou, veľmi šokujúcou a traumatizujúcou udalosťou. Ich blízky odišiel na bežný, plánovaný miniinvazívny laparoskopický chirurgický zákrok (TAPP), ktorý aj úspešne absolvoval. O to šokujúcejšia musela byť pre žalobcov informácia, že v deň nasledujúci po operácii náhle, z ich pohľadu úplne nečakane, skonal a domov sa im už nevráti. Z predložených dôkazov pritom vyplýva, že ešte v osudný deň ráno sa cítil dobre a primára oddelenia sa pýtal na možnosť svojho prepustenia z nemocnice v ten deň.

34. Pri posudzovaní miery a intenzity vzniknutého neoprávneného zásahu do osobnostných práv manželky - žalobkyne 1/ súd vychádzal z toho, že žalobkyňa 1/ prežila so zosnulým manželom v harmonickom a šťastnom manželstve 37 rokov, čo boli takmer 2/3 jej života. Vychovali spolu 2 synov, s ktorými si boli stále blízki. Práve manžel bol v ich vzťahu, ako aj v rodine, tým aktívnym, pozitívnym, spoločenským a zároveň schopným, zručným a praktickým členom, ktorý sa dokázal o všetko potrebné postarať. Žalobkyňa je čiastočne invalidná /z ortopedických dôvodov/, pričom manžel bol jej veľkou oporou a pomocou. V osudnom období sa tešili z prvého vnuka, pričom manžel sa nevedel dočkať, až sa syn (žalobca 3/) aj s rodinou vráti na U., aby sa mohol malému vnukovi venovať. Na dôchodok sa plánovali odsťahovať na chalupu, ktorú manžel spolu so žalobcom 2/ v tom čase rekonštruoval. Úplne nečakaná smrť manžela však všetky tieto pozitívne očakávania nenávratne zmarila. Smrť manžela a s tým spôsobený stres viedli k zhoršeniu zdravotného stavu a závažným zdravotným problémom žalobkyne 1/. V dôsledku psychického rozrušenia musela byť hospitalizovaná na JIS pre vzniknutú srdečnú arytmiu a cca pol roka po manželovej smrti bola hospitalizovaná v psychiatrickej nemocnici, keďže vzniknutú situáciu nedokázala zvládnuť. Neskôr navštevovala psychiatra a donedávna užívala aj lieky. Viac ako 3 roky od smrti manžela a podstúpenej liečbe je zjavné, že žalobkyňa sa s nečakanou stratou manžela doposiaľ úplne nevyrovnala. Súd nemal dôvod neveriť, pokiaľ žalobkyňa uvádzala, že manžel jej stále veľmi chýba, že ho stále niekde vidí alebo, že stále podvedome čaká, že príde a povie, že to bola len sranda. Život žalobkyne 1/ smrťou manžela po všetkých stránkach stratil na kvalite, hodnote, perspektíve i plnohodnotnosti. S prihliadnutím k zdravotnému stavu žalobkyne, ktorý ju do určitej miery limituje, ako aj jej veku sa nejaví veľmi pravdepodobné, že by sa jej perspektíva v blízkej budúcnosti mohla výraznejšie zlepšiť. Žalobkyňa žije sama, pričom sa o ňu starajú a pomáhajú jej obaja synovia. Zhoršila sa aj jej finančná situácia, nakoľko v minulosti bol hlavným príjmom v ich domácnosti manželov dôchodok. Po jeho smrti jej bol síce priznaný vdovský dôchodok, ten je však podstatne nižší. Nie je pre ňu jednoduché uhradiť všetky potrebné náklady.

35. Vychádzajúc z uvedených skutočností, súd dospel k záveru, že nemožno pochybovať o tom, že spôsobeným úmrtím pána Ľ. L. došlo k neoprávnenému intenzívnemu zásahu do práva žalobkyne 1/ na súkromie a rodinný život podľa § 11 OZ, pretože nastala nenávratná deštrukcia silných a mnohoročných medziľudských väzieb medzi žalobkyňou a jej manželom, čo spôsobilo intenzívny a nezvratný zásah

do jej osobnostných práv. Iba morálne zadosťučinenie vo forme ospravedlnenia nemôže odčiniť dopad protiprávneho konania žalovaného v živote žalobkyne 1/. Trauma žalobkyne vyplývajúca zo straty manžela, s ktorým prežila viac 37 rokov je totiž neodstrániteľná a nenapraviteľná, pričom žalobkyňa 1/ trpí stratou manžela o to viac, že pri svojich zdravotných problémoch stratila potrebnú oporu a pomoc, ktorú jej manžel poskytoval. Možno konštatovať, že na život žalobkyne 1/ malo úmrtie manžela v podstate tragický dopad. Napriek psychiatrickej liečbe a starostlivosti zo strany detí doposiaľ veľmi trpí manželovou stratou a pocitom osamelosti, pričom nemožno vylúčiť ani to, že sa to v dohľadnej nezmení, nakoľko sa javí, že na strane žalobkyne 1/ sú limitované psychické aj fyzické kapacity umožňujúce človeku vymaniť sa z takto náročnej životnej situácie a vrátiť sa k plnohodnotnému životu. Z uvedených dôvodov je preto namieste priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

36. Pri posudzovaní miery a intenzity vzniknutého neoprávneného zásahu do osobnostných práv žalobcu 2/ - syna zosnulého, súd vychádzal z toho, že žalobca 2/ je rozvedený a nemá vlastné deti. V čase smrti otca mal 35 rokov. So zosnulým otcom sa pravidelne, niekoľko krát do týždňa stretávali na chalupe, ktorú spoločnými silami rekonštruovali s predstavou, že tam budú najmä rodičia tráviť dôchodok. Táto predstava sa v dôsledku úmrtia otca vôbec nenaplnila. Po smrti otca sa jeho život stal nielen prázdnejším, keďže prišiel o možnosť tráviť čas s otcom, ale zároveň musel začať vo zvýšenej miere zabezpečovať starostlivosť o matku, najmä kvôli jej zhoršenému psychickému stavu a samote, ktorú matka zle znáša. Tieto okolnosti viedli súd k záveru, že niet dôvod pochybovať o tom, že nečakané a žalovaným spôsobené úmrtie otca vyvolalo v osobnej rovine žalobcu 2/ značnú ujmu. Jednak sa musel vyrovnať so šokom, ktorý nečakané úmrtie otca vyvolalo a následne sa k tomu pridružili aj závažné zdravotné problémy matky. Strata otca musela byť o to citeľnejšia, že žalobca 2/ nemá vlastnú rodinu a nemá vlastné deti, čiže rodičia boli pre neho z citového hľadiska stále veľmi blízkymi osobami. Pred smrťou otcovi intenzívne pomáhal s realizáciou jeho plánu zrekonštruovať chalupu, preto nečakané zmarenie týchto plánov, muselo zákonite viesť k veľmi negatívnym pocitom žalobcu 2/. Skutočnosť, že po smrti otca sa musel začať starať aj o matku, ktorá bola preukázateľne v zlom psychickom stave, negatívny následok zásahu do jeho osobnostných práv len prehĺbilo. Všetky tieto okolnosti mali tak negatívny dopad na súkromie a kvalitu rodinného života žalobcu 2/, že vzniknutú ujmu nemožno nahradiť iným spôsobom, než priznaním náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

37. V prípade žalobcu 3/ - syna zosnulého, súd pri posudzovaní miery a intenzity zásahu do osobnostných práv, prihliadol k tomu, že v čase smrti otca mal 32 rokov, bol ženatý, mal jedného syna (nar. XXXX) a s rodinou žil vo P. X.. Na vnuka sa zosnulý otec mimoriadne tešil. Po jeho narodení im denne volával a veľmi usiloval, aby sa aj s malým presťahovali na U.. Plánovali tak urobiť v roku 2018, pričom v obci X. stavali rodinný dom. Žalobcovi 3/ otec veľmi pomáhal so stavbou domu a všetko potrebné okolo toho vybavoval a zariaďoval. Naposledy sa s otcom osobne stretli v máji 2018. Žalobca 3/ uviedol, že smrťou otca sa ich život veľmi zmenil k horšiemu a jeho smrť spôsobila v ich živote veľkú citovú stratu. K jeho rozhodnutiu vrátiť sa na U. viedlo najmä to, aby ich maloletý syn mohol byť opatrovaný zo strany starých rodičov. Nakoniec je situácia úplne opačná. Nielenže im nemá kto pomôcť so synom, ale ešte je potrebné starať sa aj o mamu, ktorej stav po smrti otca nie je dobrý. Otec by sa dokázal sa postarať nielen o mamu, ale aj o vnuka. Zmarili sa mnohé plány, nehovoriac o tom, že jeho maloletý syn predčasne prišiel o možnosť budovania si vzťahu so starým otcom, ktorý sa na jeho narodenie veľmi tešil a ich vzájomný vzťah mohol priniesť veľa pozitívneho. Je tak zrejmé, že aj v prípade žalobcu 3/ vyvolala nečakaná smrť otca obrovskú stratu a veľmi negatívne zasiahla do jeho práva na rodinný život, že túto ujmu nemožno tiež kompenzovať inak, než priznaním náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

38. Pokiaľ medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich, dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Právo na súkromie totiž zahŕňa aj právo fyzickej osoby vytvoriť a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami, najmä v citovej oblasti, aby tak fyzická osoba mohla rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť. Protiprávne narušenie týchto vzťahov zo strany iného predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život.

39. V súvislosti s postmortálnym uplatnením práva na ochranu osobnosti zosnulého Ľ. L. v súvislosti so zásahom do jeho práva na život a zdravie podľa § 15 OZ, bolo nepochybne preukázané, že zavinenou smrťou došlo k predčasnému zmareniu viacerých jeho plánov, týkajúcich sa celej rodiny. Intenzívne pracoval a prerábal chalupu, aby tam aj s manželkou mohli tráviť dôchodok, pomáhal žalobcovi 3/ so

stavbou domu, aby sa mohol aj s maloletým vnukom presťahovať na U., tešil sa z prvého vnuka... Je teda zrejmé, že zaslúžene a odôvodnene žil v pozitívnych očakávaniach, navyše v začiatkoch dôchodkového veku. Spôsobením jeho úmrtia tak nepochybne došlo vo veľmi nevhodnom čase k predčasnému ukončeniu jeho kvalitného a pre okolie, veľmi prínosného života. Za týchto okolností je potrebné konštatovať, že boli naplnené predpoklady pre priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch aj za zásah vzniknutý v osobnostných právach zosnulého Ľ. L.H.. V súlade s § 15 OZ sú oprávnenými osobami na uplatnenie tohto práva manžel a deti, ak ich niet, rodičia zosnulého

40. Súd sa nestotožnil s argumentáciou intervenienta, pokiaľ tvrdil, že na základe § 15 OZ nemožno priznať peňažnú satisfakciu a že uvedené ustanovenie poskytuje postmortálnu ochranu najmä v prípade difamačných vyjadrení a podobne, t.j. na ochranu dobrého mena alebo pamiatky zosnulého, avšak bez možnosti priznať jeho nemajetkovú ujmu v peniazoch. Ustanovenie § 15 OZ v súčasnom znení podľa názoru súdu, žiadnym spôsobom neobmedzuje, ani nelimituje možnosť uplatňovať právo na ochranu osobnosti po smrti fyzickej osoby v rovnakom rozsahu, ako by tomu bolo za života zosnulého. To znamená, že možno bez obmedzenia uplatňovať nároky z porušenia ktoréhokoľvek osobnostného práva podľa § 11 OZ a zároveň je možné úspešne sa domáhať tak morálnej, ako i finančnej satisfakcie. Zároveň súd podotýka, že neoprávnený zásah do telesnej integrity zosnulého Ľ. L. spôsobil zmarenie jeho plánov, ktorých podstatnou súčasťou boli najmä jeho blízki. Vedomie blízkych o tom, že zosnulý kvôli nečakanej smrti už nemôže tráviť čas a tešiť sa napr. z malého vnuka, po čom za života veľmi túžil, alebo že si nemôže užiť chalupu, ktorú aktívne rekonštruoval a veľmi túžil stráviť tam dôchodok, vyvoláva u pozostalých členov rodiny negatívne emócie a pocity ľútosti práve nad stratou resp. ujmou samotného zosnulého, ktorú neoprávneným zásahom do jeho práva na život a zdravie utrpel. Inými slovami, vzniknutú reálnu ujmu v osobnostnej rovine zosnulého, po jeho smrti negatívne prežívajú práve pozostalí blízki, ktorí jeho reálne plány a zámery detailne poznali, mali byť ich súčasťou. Z tohto dôvodu nepovažoval súd za potrebné špecifikovať, v akom rozsahu je nárok uplatnený podľa § 13 OZ a v akom podľa § 15 OZ z titulu postmortálnej ochrany.

41. Vo vzťahu k okolnostiam za ktorých k porušeniu práva došlo, je na strane jednej zrejmé, že ak by žalovaný dodržal správne, nižšie dávkovanie lieku Fraxiparine, pravdepodobne nemuselo nastať rozsiahle pooperačné krvácanie vedúce k úmrtiu pána Ľ. L.. Na strane druhej, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou v predloženej správe uviedol, že podávanie lieku Fraxiparine v podobe premosťujúceho antitrombotického režimu (t.j. v správnom dávkovaní) minimalizuje riziko krvácania perioperačne, ale ho úplne nevylučuje. To znamená, že nemožno dospieť k záveru, že pokiaľ by bol Fraxiparine pánovi Ľ. L. podávaný správne, takéto pooperačné krvácanie by vôbec nemohlo nastať. Pán Ľ. L. bol už pred operáciou pacientom dlhoročne liečeným na závažné kardiovaskulárne ochorenia (vysoký krvný tlak III. stupňa, mal koronárny by-pass a implantovanú mechanickú protézu aortálnej chlopne), kvôli čomu bol pacientom s vysokým trombo-embolickým rizikom. Kardiovaskulárne ochorenia v prípade chirurgických výkonov vždy predstavujú významný rizikový faktor a potenciálny zdroj vážnych komplikácii. K tým neraz aj dochádza, a to aj napriek správnej liečbe. S prihliadnutím k zdravotnému stavu zosnulého pred operáciou, v jeho prípade objektívne existovala podstatne vyššia pravdepodobnosť, že operácia sa môže skomplikovať, resp. že nemusí dopadnúť dobre. V neposlednom rade je potrebné prihliadnuť aj k tomu, že po zhoršení zdravotného stavu pána Ľ. L. lekári vyvinuli maximálnu snahu na zistenie príčiny šokového stavu a aj resuscitáciu vykonali v celom rozsahu správne.

42. Čo sa týka výšky náhrady nemajetkovej ujmy, žalobkyňa 1/ sa domáha zaplatenia sumy 30.000 €, žalobcovia 2/ a 3/ po 15.000 €. Občiansky zákonník maximálnu ani minimálnu výšku zadosťučinenia neupravuje, upravené je iba to, že zadosťučinenie musí byť primerané závažnostiam ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo. Zmyslom zadosťučinenia nie je byť zábezpekou, zdrojom obživy ani náhrady príjmu, v danom prípade dôchodku zosnulého manžela a logicky nemôže viesť ani k neprimeranému obohateniu. V prípade smrti žiadne zadosťučinenie vrátane finančného nemôže skutočne vzniknutú ujmu, akou je smrť, nahradiť. Zmyslom právnej úpravy je túto len zmierniť. Žiadna peňažná čiastka teda ani „nízka“ ani „vysoká“ nemôže byť dostačujúcim ekvivalentným prostriedkom ochrany osobnosti v takomto prípade.

43. Súd považoval za primeranú náhradou nemajetkovej ujmy v prípade žalobkyne 1/ sumu 20.000 €, nakoľko žalovaným spôsobené úmrtie jej manžela malo závažný ak nie až devastačný dopad na kvalitu jej ďalšieho života. V jej prípade smrťou manžela došlo k nečakanému, nezvratnému a nenapraviteľnému zničeniu mnohoročných, kvalitných medziľudských a citových väzieb medzi manželmi. Krátko po úmrtí

manžela musela byť hospitalizovaná na jednotke intenzívnej starostlivosti pre novovzniknuté závažné zdravotné problémy, neskôr sa musela psychiatricky liečiť. Doposiaľ má problém vysporiadať sa so vzniknutými následkami a /aj vzhľadom na jej zdravotné problémy/ trpí osamelosťou. Manželovou smrťou jej život veľmi výrazne a zrejme na dlhú dobu stratil kvalitu, ktorú mal predtým, poťažmo ak jej manžel poskytoval pomoc pri jej zdravotných problémoch a prevažnou mierou prispieval finančne na chod domácnosti. Navyše je zrejmé, že pre žalobkyňu je vzniknutá situácia o to horšia, že smrťou zmarené manželove túžby a plány, dôverne poznala. Vidí pozitívne veci a radosti o ktoré bol jej zosnulý manžel predčasnou smrťou ukrátený, a to najmä pokiaľ ide o ich jediného vnuka. Manželke preto prislúcha nárok na finančnú satisfakciou nielen podľa § 13 ods. 2 OZ, ale aj podľa § 15 OZ, titulom postmortálnej ochrany osobnostných práva jej manžela.

44. V prípade žalobcu 2/ ako aj žalobcu 3/ súd považoval za primeranú výšku náhrady nemajetkovej ujmy každému z nich vo výške 7.500 €, ktorá im prináleží najmä podľa § 13 OZ. Nemožno spochybňovať šok ani utrpenie, ktoré im predčasná smrť otca v súkromí priniesla, ani to, že kvalita ich života sa zhoršila aj v súvislosti so zdravotnými problémami ich matky a vyvstaním potreby sa o ňu do určitej miery starať. Na strane druhej, obaja žalobcovia mali v čase smrti otca cez tridsať rokov a žili samostatne, čiže majú potenciál sa s takýmto zásahom vysporiadať bez straty životnej perspektívy alebo zmyslu života.

45. Žalobca 2/, ktorý bol bezdetný a rozvedený, trávil so zosnulým otcom viac času z dôvodu, že mu aktívne pomáhal s rekonštruovaním chalupy. Aj s ohľadom na to, že nemal vlastnú rodinu, bol zosnulý otec v jeho živote jednou z najbližších osôb. Z citového hľadiska tak u neho musela náhla strata otca priamo vyvolať pocit veľkej prázdnoty aj vzhľadom na to, že došlo k zmareniu ich spoločných plánov i spoločného úsilia.

46. Žalobca 3/ žil v čase smrti otca dlhodobo vo P. X., kde mal vlastnú rodinu ako aj niekoľkomesačného syna, na ktorého sa zosnulý otec veľmi tešil a mal záujem sa mu venovať. Z tohto hľadiska je ujma vzniknutá v súkromnej sfére žalobcu 3/ citeľnejšia, nakoľko jeho dieťa stratilo možnosť spoznať a budovať si blízky vzťah so svojim starým otcom. To by jednoznačne bolo na prospech tak maloletého dieťaťa, ako celej žalobcovej rodiny, a bolo to jedným z hlavných dôvodov pre návrat žalobcu 3/ z P. X. B. U.. Tieto okolnosti nepochybne sťažili prežívanie vzniknutej ujmy na strane žalobcu 3/.

47. Podľa názoru súdu však nebolo možné priznať náhradu nemajetkovej ujmy v žalobcami požadovanej výške, nakoľko táto sa súdu javila neprimeraná s prihliadnutím k okolnostiam za akých k zásahu do osobnostných práv žalobcov 1/-3/ došlo. Pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti zo strany žalovaného okrem nesprávneho dávkovania lieku Fraxiparine, neboli zistené žiadne iné nedostatky. Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou nemal žiadne pripomienky k anestéze, technickej stránke operačného výkonu ani k pooperačnej starostlivosti. Po náhlom zhoršení zdravotného stavu pána Ľ. L. lekári vynaložili maximálne úsilie tak pre zistenie príčiny, ako aj záchranu pacienta. K úmrtiu pána Ľ. L. nedošlo ani v dôsledku úmyselného činu, ani v dôsledku hrubej nedbalosti resp. zanedbania povinností zo strany žalovaného. Navyše nie je možné vylúčiť ani podiel kardiovaskulárnych ochorení zosnulého na vzniknutom následku, nakoľko Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou pri prvom kolapse zosnulého poznamenal, že srdce zosnulého vtedy fyziologicky nereagovalo na pokles krvného tlaku zvýšením tepovej frekvencie srdca, čo mohlo byť spôsobené práve dlhodobým užívaním betablokátora Bisobela - lieku účinkujúceho na frekvenciu srdca.

48. Pre úplnosť súd v súvislosti s posúdením primeranosti uplatnenej výšky nemajetkovej ujmy poukazuje na právnu úpravu v štátoch Európskej únie. Z hľadiska historického nám najpodobnejšia právna úprava v Rakúsku /obdobne aj v Nemecku/ vyvodila nároky pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy zo všeobecných ustanovení o zodpovednosti za škodu, pričom výška konkrétneho nároku je predmetom dokazovania Najvyššie odškodné bolo v Rakúsku priznané na základe rozsudku OGH z 30.10.2003, sp. zn. 2Ob 186/03, kedy išlo o nárok pozostalého manžela, ktorý pri dopravnej nehode stratil manželku a 3 maloleté deti. Nehodu zavinil vodič nákladného motorového vozidla, ktorý išiel v protismere (úmyselný trestný čin). OGH priznal manželovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 65.000 € titulom jeho ťažkej a trvalej psychickej traumy. Románsky model práva (Belgicko, Francúzsko) je upravený s paušálnymi sumami, v prípade Belgickej právnej úpravy je to v prípade rodiča žijúceho v spoločnej domácnosti s usmrteným dieťaťom vo výške 7.500 €, rodiča žijúci mimo spoločnej domácnosti 3.750 €.

49. Z dôvodov uvedených vyššie súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku a vo zvyšku žalobu zamietol.

50. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 v § 257 CSP. Žalobcovia 1/ - 3/ boli v konaní úspešní čo do základu uplatneného nároku, pričom výška plnenia, závisela výučne od úvahy súdu, ktorú žalobcovia nemohli dostatočne predvídať. Súd preto žalobcom 1/-3/ priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

51. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, ktorý ho vydal.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).
Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.
Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.
Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.
Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.
V Novom Meste nad Váhom dňa 19. januára 2022.